

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულთა მიერ სწავლების პროცესის შეფასება

თინა მელქოშვილი

ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

მაია გიორგობიანი

ეკონომიკის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

მზია ტიკიშვილი

ეკონომიკის დოქტორი, ასისტენტ პროფესორი

ნაშრომში განხილულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულთა მიერ სწავლის პროცესის შეფასების შესახებ შედგენილი კითხვარების დამუშავების საფუძველზე მიღებული კვლევის შედეგები. კვლევის ობიექტს წარმოადგენს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, რომელმაც უნდა უზრუნველყოს თანამედროვე შრომის ბაზარი საჭირო უნარებისა და ცოდნის მქონე კადრებით. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია ციფრული განათლების ხელშეწყობა, ციფრული ინფრასტრუქტურის განვითარება და სწავლების პროცესში ციფრული ტექნოლოგიების დანერგვა. მოცემული ფაქტორების გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია ზოგადად უნივერსიტეტებში ამ მიმართულებით არსებული პრობლემების აღმოჩენა, რათა გადაიდგას ქმედითი ნაბიჯები მათ აღმოსაფხვრელად. ამ მიზნით, ნაშრომში შესწავლილია ისეთი საკითხები როგორიცაა: უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულები მუშაობენ თუ არა უნივერსიტეტში მიღებული კვალიფიკაციის შესაბამისად; არსებობს თუ არა კავშირი სტუდენტის შეფასების საშუალო მაჩვენებელსა და დასაქმებას შორის, ეროვნული გამოცდების შედეგებით მიღებულ სახელმწიფო სასწავლო გრანტსა და უნივერსიტეტში სწავლის საშუალო შეფასებას შორის, თსუ-ში სწავლის საშუალო შეფასებასა და დასაქმების დროს მიღებულ ანაზღაურებას შორის.

მოცემული საკითხების კვლევის შედეგების საფუძველზე სტატიაში გამოტანილია შესაბამის დასკვნები და რეკომენდაციები.

საკვანძო სიტყვები: კურსდამთავრებული, დასაქმება, GPA-ს გავლენა დასაქმებაზე და ხელფასზე.

ახალ ტექნოლოგიებს განსაკუთრებული ადგილი უკავიათ ქვეყნის მდგრადი განვითარების სფეროში და მნიშვნელოვან როლს თამაშობენ ეკონომიკური მიზნების მიღწევაში. ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვა და ციფრული ეკონომიკის განვითარება ითხოვს აბსოლუტურად ახალ ცოდნას, უნარ-ჩვევებსა და რაც განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანია, ციფრული უნარების მქონე ადამიანური კაპიტალის არსებობას.

ჩვენი კვლევის ობიექტია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიმდინარე სასწავლო პროცესი, რომელმაც უნდა უზრუნველყოს თანამედროვე შრომის ბაზარი საჭირო უნარებისა და ცოდნის მქონე კადრებით. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია ციფრული განათლების ხელშეწყობა, ციფრული ინფრასტრუქტურის განვითარება და სწავლების პროცესში ციფრული ტექნოლოგიების დანერგვა. მოცემული ფაქტორების გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია ზოგადად უნივერსიტეტებში ამ მიმართულებით არსებული პრობლემების აღმოჩენა, რათა გადაიდგას ქმედითი ნაბიჯები მათ აღმოსაფხვრელად. არაერთი სტატიაა გამოქვეყნებული

უმალეს სასწავლებლებში სასწავლო პროცესის მართვის სრულყოფის საკითხებსა (მელქოშვილი, უმალეს სასწავლებლებში სასწავლო პროცესის მართვის სრულყოფის საკითხები თსუ-ს მაგალითზე, 2016) და ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით კურსდამთავრებულთა დასაქმებასთან დაკავშირებით (მელქოშვილი, კურსდამთავრებულთა დასაქმება ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით., 2018). თუმცა ჯერ არ ჩატარებულა კვლევა, რომელიც სტუდენტთა მიერ სასწავლო პროცესის შეფასებაზეა ორიენტირებული. სწორედ ამგვარ კვლევას ასახავს მიმდინარე სტატია.

კვლევის ამოცანას წარმოადგენს :

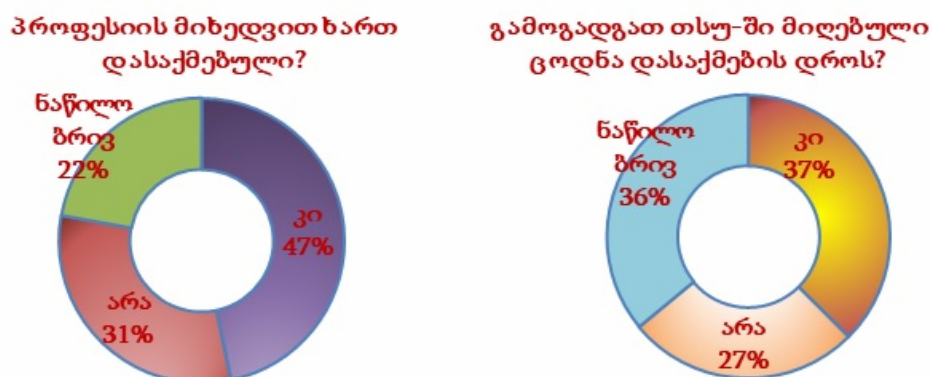
- დაადგინოს უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულები მუშაობენ თუ არა უნივერსიტეტში მიღებული კვალიფიკაციის შესაბამისად;
- დაადგინოს არსებობს თუ არა კავშირი სტუდენტის შეფასების საშუალო მაჩვენებელსა და დასაქმებას შორის
- დაადგინოს არსებობს თუ არა კავშირი ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგებით მიღებულ სახელმწიფო სასწავლო გრანტის ოდენობასა და უნივერსიტეტში სწავლის საშუალო შეფასებას შორის
- დაადგინოს არსებობს თუ არა კავშირი თსუ-ში სწავლის საშუალო შეფასებასა და დასაქმების დროს მიღებულ ანაზღაურებას შორის
- დაადგინოს დასაქმების დროს რომელ სტრუქტურას ანიჭებენ უპირატესობას – კერძო თუ სახელმწიფო სტრუქტურებს

ყველა ზემოთჩამოთვლილი საკითხების გამოკვლევას საფუძვლად დაედო ანკეტა-კითხვარი, რომელიც შევსებული იქნა თსუ-ს 561 კურსდამთავრებულის მიერ. მონაცემთა სტატისტიკური დამუშავებისთვის და ანალიზისთვის გამოყენებულ იქნა სტატისტიკური პროგრამული პაკეტი – SPSS (UCLA: Statistical Methods and Data Analytics, Accessed 22 October, 2022). კვლევის შედეგების საფუძველზე გამოტანილ იქნა შესაბამისი დასკვნები.

ცვლადთა შორის კავშირების არსებობის დასადგენად, ცვლადთა ტიპებიდან გამომდინარე, გამოყენებული იქნა სხვადასხვა სახის ტესტები, შედეგების ვიზუალიზაციისთვის კი – გრაფიკული ანალიზი.

კვლევის ჩატარებისას – უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულები მუშაობენ თუ არა უნივერსიტეტში მიღებული კვალიფიკაციის შესაბამისად და გამოადგათ თუ არა უნივერსიტეტში მიღებული ცოდნა დასაქმების დროს, გამოიკვეთა შემდეგი: (იხ.დიაგრამა 1).

დიაგრამა 1.

რესპონდენტების უმეტესობა (47%) დასაქმებულია პროფესიის მიხედვით, თუმცა არც თუ ისე მცირე პროცენტული წილით გამოირჩევა იმ რესპონდენტების რაოდენობა, რომლებიც არ არიან პროფესიის მიხედვით დასაქმებულნი (31%).

რაც შეეხება რესპონდენტებს, რომლებსაც გამოადგათ თსუ-ში მიღებული ცოდნა დასაქმების დროს, მათი ოდენობა შეადგენს 37%-ს, რაც არ არის მაღალი მაჩვენებელი.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი (იხ. ცხრილი1) ასახავს დამოკიდებულებას პროფესიის მიხედვით დასაქმებასა და დასაქმების დროს თსუ ში მიღებული ცოდნის გამოდგომას შორის.

ცხრილი 1

			პროფესიის მიხედვით ხართ დასაქმებული?		
			კი	არა	ნაწილობრივ
გამოადგათ თუ არა თსუ-ში მიღებული ცოდნა დასაქმების დროს?	კი	Count	113	46	33
		Row N %	59%	24%	17%
	არა	Count	51	46	31
		Row N %	40%	36%	24%
	ნაწილობრივ	Count	75	59	54
		Row N %	40%	32%	29%

როგორც ცხრილიდან ჩანს, უმრავლესობას (59%) პროფესიის მიხედვით დასაქმებისას გამოადგათ თსუ-ში მიღებული ცოდნა, თუმცა საკმაოდ დიდი პროცენტული წილით (40%) სახელდება ის კატეგორია, რომელთაც არ გამოადგათ მიღებული ცოდნა.

კვლევისას დადგინდა, რომ პროფესიის მიხედვით დასაქმებასა და თსუ-ში მიღებულ ცოდნას შორის არსებობს მჭიდრო სტატისტიკური კავშირი 0,01 დონეზე ($P= 0.001$, ხოლო ხი-კვადრატ კოეფიციენტი ტოლია 18644-ის), რასაც ასაბუთებს ცხრილი 2-ში მიღებული ხი კვადრატ ტესტის შედეგები.

ცხრილი 2

Pearson Chi-Square Tests			პროფესიის მიხედვით ხართ დასაქმებული?
გამოადგათ თუ არა თსუ-ში მიღებული ცოდნა დასაქმების დროს?	Chi-square		18.644
	df		4
	Sig.		.001

საინტერესოა აგრეთვე ფაკულტეტების ჭრილში დასაქმებისა და ხელფასის ურთიერთდამოკიდებულება, რომელიც აისახება ცხრილი 3-ში.

როგორც ცხრილიდან ჩანს კურსდამთავრებულთა ძირითადი ნაწილი დასაქმებულია კერძო სექტორში (გარდა იურიდიული და ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა

ფაკულტეტის კურსდამთავრებულებისა). ამასთან შესამჩნევია ის ფაქტი, რომ მაღალანაზღაურებადი ხელფასით (>2000) კურსდამთავრებულები ასევე დასაქმებულნი არიან კერძო სექტორში.

ცხრილი 3

ფაკულტეტი	ხელფასი	დასაქმება			
		სახელმწიფო სექტორი		კერძო სექტორი	
		Row N %	Column N %	Row N %	Column N %
ზუსტი და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი	<=500	20.0%	25.0%	80.0%	22.2%
	501-1000	8.3%	25.0%	91.7%	61.1%
	1001-1500	50.0%	50.0%	50.0%	11.1%
	1501-2000	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	2000>	0.0%	0.0%	100.0%	5.6%
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი	<=500	22.2%	22.2%	77.8%	35.0%
	501-1000	28.6%	44.4%	71.4%	50.0%
	1001-1500	50.0%	33.3%	50.0%	15.0%
	1501-2000	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	2000>	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი	<=500	33.3%	50.0%	66.7%	46.2%
	501-1000	37.5%	50.0%	62.5%	38.5%
	1001-1500	0.0%	0.0%	100.0%	7.7%
	1501-2000	0.0%	0.0%	100.0%	7.7%
	2000>	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტი	<=500	0.0%	0.0%	100.0%	15.1%
	501-1000	10.7%	60.0%	89.3%	47.2%
	1001-1500	6.7%	20.0%	93.3%	26.4%
	1501-2000	20.0%	20.0%	80.0%	7.5%
	2000>	0.0%	0.0%	100.0%	3.8%
იურიდიული ფაკულტეტი	<=500	20.0%	18.2%	80.0%	50.0%
	501-1000	62.5%	45.5%	37.5%	18.8%
	1001-1500	66.7%	36.4%	33.3%	12.5%
	1501-2000	0.0%	0.0%	100.0%	6.3%
	2000>	0.0%	0.0%	100.0%	12.5%
მედიცინის ფაკულტეტი	<=500	42.9%	75.0%	57.1%	40.0%
	501-1000	16.7%	25.0%	83.3%	50.0%
	1001-1500	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	1501-2000	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	2000>	0.0%	0.0%	100.0%	10.0%
ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი	<=500	50.0%	16.7%	50.0%	25.0%
	501-1000	50.0%	33.3%	50.0%	50.0%
	1001-1500	100.0%	33.3%	0.0%	0.0%
	1501-2000	100.0%	16.7%	0.0%	0.0%
	2000>	0.0%	0.0%	100.0%	25.0%

კერძო სექტორში დასაქმებული კურსდამთავრებულებიდან მაღალანაზღაურებადი ხელფასით გამოირჩევა ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის და იურიდიული ფაკულტეტის კურსდამთავრებულები.

ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის კერძო სექტორში დასაქმებული კურსდამთავრებულებიდან ყველაზე მეტად სახელდება ხელფასის მეორე კატეგორია 501-1000 ლარამდე ხელფასით (61,1%).

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კერძო სექტორში დასაქმებული კურსდამთავრებულებიდან ყველაზე მეტად დომინირებს ხელფასის მეორე კატეგორია 501-1000 ლარამდე ხელფასით (50%).

სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კერძო სექტორში დასაქმებული კურსდამთავრებულებიდან ყველაზე მეტად სახელდება ხელფასის პირველი კატეგორია 501 ლარამდე ხელფასით (46,2%).

ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის კერძო სექტორში დასაქმებული კურსდამთავრებულებიდან ყველაზე მეტად დომინირებს ხელფასის მეორე კატეგორია 501-1000 ლარამდე ხელფასით (47,2%).

იურიდიული ფაკულტეტის კერძო სექტორში დასაქმებული კურსდამთავრებულებიდან ყველაზე მეტად სახელდება ხელფასის პირველი კატეგორია 501 ლარამდე ხელფასით (50%).

მედიცინის ფაკულტეტის კერძო სექტორში დასაქმებული კურსდამთავრებულებიდან ყველაზე მეტად დომინირებს ხელფასის მეორე კატეგორია 501-1000 ლარამდე ხელფასით (50%).²

ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის კერძო სექტორში დასაქმებული კურსდამთავრებულებიდან ყველაზე მეტად დომინირებს ხელფასის მეორე კატეგორია 501-1000 ლარამდე ხელფასით (50%).

ამასთან ყურადღება მისაქცევია ის ფაქტი, რომ მაღალანაზღაურებადი ხელფასით (2000-ზე მეტი) ყველაზე მეტად გამოირჩევა ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი (რესპონდენტების 25%).

ცხრილი 4 ასაბუთებს რომ ფაკულტეტი გავლენას ახდენს დასაქმებასა და ხელფასზე, ამასთან ფაკულტეტს ორივე ცვლადთან გააჩნია მაქსიმალური სტატისტიკური კავშირი (P სტატისტიკური მნიშვნელოვნება არ აღემატება 0.001-ს). თუმცა ხი კვადრატ კოეფიციენტის მიხედვით ჩანს, რომ ფაკულტეტი უფრო მეტ გავლენას ახდენს ხელფასზე, ვიდრე დასაქმებაზე.

ცხრილი 4

Test Statistics		
	დასაქმება	თქვენი ყოველთვიური ხელფასი
Chi-Square	32.916	50.623
df	6	6
Asymp. Sig.	.000	.000

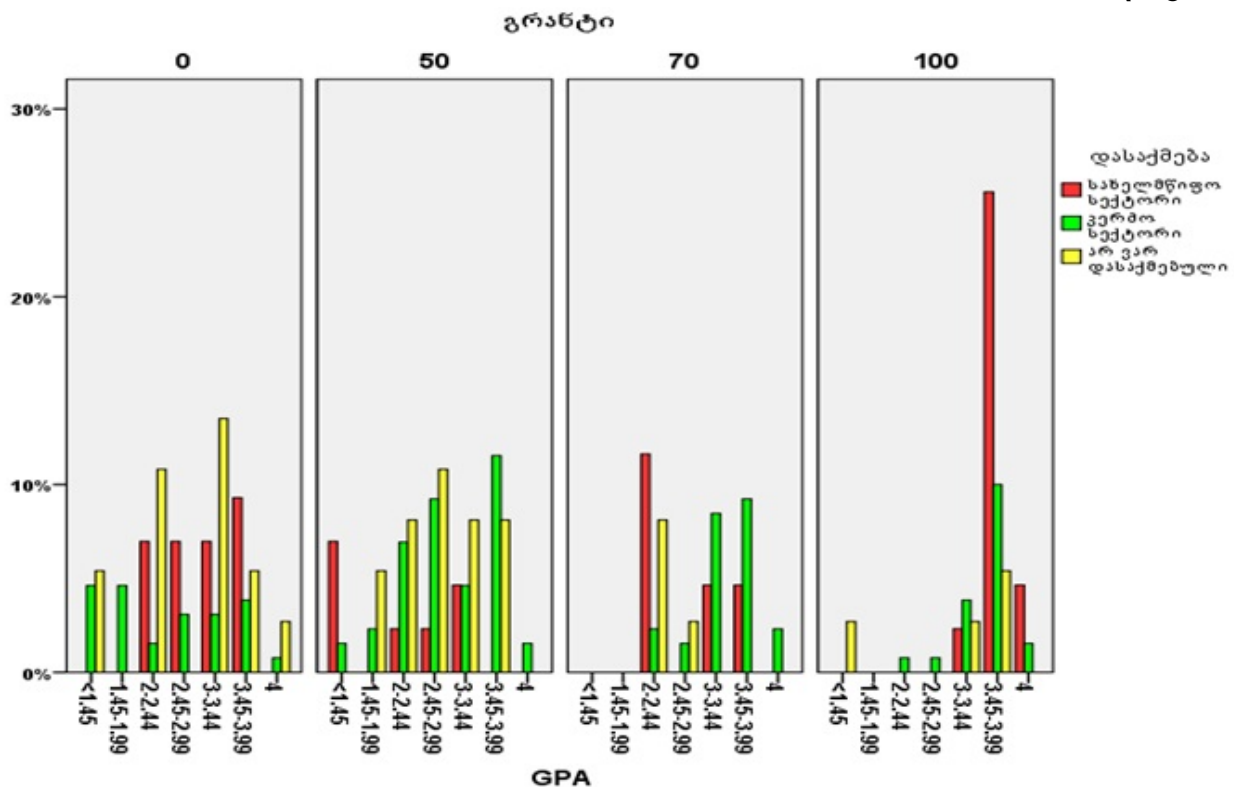
კვლევის დროს გამოიკვეთა აგრეთვე, რომ სტუდენტის მიერ მოპოვებული სახელმწიფო სასწავლო გრანტი მაქსიმალური სტატისტიკური კავშირით (P არ აღემატება 0.001-ს) გავლენას ახდენს სწავლის საშუალო შეფასებასა (GPA) და დასაქმებაზე, რაც საბუთდება ხი კვადრატ ტესტის შედეგებიდან (იხ. ცხრილი 5). თუმცა ხი კვადრატ კოეფიციენტის მიხედვით ჩანს, რომ სახელმწიფო სასწავლო გრანტი ბევრად მეტ გავლენას ახდენს (Chi-Square=107.207) სწავლის საშუალო შეფასებაზე (GPA), ვიდრე დასაქმებაზე (Chi-Square=36.223).

ცხრილი 5

Test Statistics		
	დასაქმება	GPA
Chi-Square	36.223	107.207
df	3	3
Asymp. Sig.	.000	.000

სახელმწიფო სასწავლო გრანტის, სწავლის საშუალო შეფასების (GPA) და დასაქმების ურთიერთკავშირი ვიზუალურად გამოისახება შემდეგ დიაგრამაზე (დიაგრამა 2).

დიაგრამა 2

დიაგრამიდან ჩანს, რომ რაც უფრო მაღალია სახელმწიფო სასწავლო გრანტი და სწავლის საშუალო შეფასება, მით უფრო მაღალია სახელმწიფო სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა. იკვეთება ასევე ის გარემოება, რომ ნულოვანი გრანტის შემთხვევაში მაღალია უმუშევრობის დონე. 50% გრანტის მქონე კურსდამთავრებულთა შემთხვევაში დომინირებს კერძო სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა. 70% გრანტის მქონე კურსდამთავრებულთა შემთხვევაში მაღალი GPA-ის მქონე სტუდენტებში დომინირებს კერძო სექტორი, – სახელმწიფო სექტორი. 100% გრანტის მქონე კურსდამთავრებულებიდან 3.5-ზე მეტი GPA-ის შემთხვევაში დომინირებს სახელმწიფო სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა.

გენდერულ ჭრილში ხელფასისა და GPA-ის დამოკიდებულებაში იკვეთება შემდეგი გარემოება: მდებარეობითი სქესის 3-დან 4-მდე GPA-ის მქონე რესპონდენტებისთვის ყველაზე მეტი სიხშირით სახელდება ხელფასის მეხუთე (>2000) კატეგორია, ხოლო მამრობითი სქესის 3-დან 4-მდე GPA-ის მქონე რესპონდენტებისთვის ყველაზე მეტი სიხშირით სახელდება ხელფასის მეოთხე (1501-2000) კატეგორია. (ცხრილი 6).

GPA		სქესი									
		მდედრ					მამრ				
		ხელფასი					ხელფასი				
		<= 500	501-1000	1001-1500	1501-2000	2000 >	<= 500	501-1000	1001-1500	1501-2000	2000 >
<1.45	Row N %	25.0%	25.0%	37.5%	0.0%	12.5%	16.7%	83.3%	0.0%	0.0%	0.0%
	Column N %	4.9%	3.3%	9.4%	0.0%	25.0%	6.7%	14.7%	0.0%	0.0%	0.0%
1.45-1.99	Row N %	0.0%	66.7%	0.0%	0.0%	33.3%	37.5%	37.5%	25.0%	0.0%	0.0%
	Column N %	0.0%	3.3%	0.0%	0.0%	25.0%	20.0%	8.8%	16.7%	0.0%	0.0%
2-2.44	Row N %	28.6%	42.9%	19.0%	9.5%	0.0%	16.7%	66.7%	8.3%	0.0%	8.3%
	Column N %	14.6%	14.8%	12.5%	40.0%	0.0%	13.3%	23.5%	8.3%	0.0%	33.3%
2.45-2.99	Row N %	25.0%	68.8%	6.3%	0.0%	0.0%	9.1%	45.5%	27.3%	9.1%	9.1%
	Column N %	9.8%	18.0%	3.1%	0.0%	0.0%	6.7%	14.7%	25.0%	50.0%	33.3%
3-3.44	Row N %	20.0%	46.7%	26.7%	6.7%	0.0%	15.4%	46.2%	30.8%	0.0%	7.7%
	Column N %	14.6%	23.0%	25.0%	40.0%	0.0%	13.3%	17.6%	33.3%	0.0%	33.3%
3.45-3.99	Row N %	35.2%	38.9%	20.4%	1.9%	3.7%	37.5%	43.8%	12.5%	6.3%	0.0%
	Column N %	46.3%	34.4%	34.4%	20.0%	50.0%	40.0%	20.6%	16.7%	50.0%	0.0%
4	Row N %	36.4%	18.2%	45.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	Column N %	9.8%	3.3%	15.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%

არსებობს თუ არა სტატისტიკური კავშირი გენდერულ ჭრილში ხელფასსა და GPA-ს შორის, გვიჩვენებს ხი კვადრატ ტესტის შედეგები (ცხრილი 7).

ცხრილი 7

Pearson Chi-Square Tests			
		სქესი	
		მდედრ	მამრ
		თქვენი ყოველთვიური ხელფასი	თქვენი ყოველთვიური ხელფასი
GPA	Chi-square	96.212	41.204
	df	24	20
	Sig.	.000	.004

გენდერულ ჭრილში ხელფასსა და GPA-ს შორის არსებობს სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი კავშირი 0.01 დონეზე (მდედრობითი სქესის რესპონდენტთათვის P არ აღემატება 0.001-ს, $\text{Chi-square}=96.212$, მამრობითი სქესის შემთხვევაში კი $P=0.004$ და $\text{Chi-square}=41.204$). მაშასადამე, გენდერულ ჭრილში იკვეთება განსახვავებული ტენდენციები ხელფასის კატეგორიების მიმართ.

ამრიგად, ყველა ზემოხსენებული კვლევიდან გამომდინარე შეიძლება ითქვას, რომ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი გარკვეულწილად აკმაყოფილებს სამუშაო ბაზრის მოთხოვნებს, თუმცა იმისათვის, რომ უნივერსიტეტში მიღებული ცოდნა უფრო მეტად გამოადგეს კურსდამთავრებულს დასაქმების და მუშაობის პროცესში, საჭიროა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ მეტი ყურადღება გაამახვილოს იმაზე, რომ სწავლება მორგებული იყოს სამუშაო ბაზრის საჭიროებებსა და მოთხოვნილებებზე (Kharadze N.; Melkoshvili T.; Giorgobiani M., 2021)

აღნიშნული საჭიროებების აუცილებლობა აჩვენა პანდემიის დროს დისტანციური სწავლების დროს გამოვლენილმა ხარვეზებმა (გიორგობიანი, ტიკიშვილი, & ფირცხალაიშვილი, 2021).

კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე შეიძლება დავასკვნათ, რომ რამდენადაც სწავლის საშუალო შეფასება დასაქმებისა და მაღალი ანაზღაურების ხელშემწყობი ფაქტორია, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება სწავლების პროცესის წახალისების და სტიმულირების ხელშემწყობი ღო-

ნისძიებების შემუშავებას და განხორციელებას: თანამედროვე ელექტრონული სასწავლო პორტალების ჩართვა სწავლების პროცესში, სწავლის პროცესის დამფინანსებელი პროგრამების მოცულობის გაზრდა, უნივერსიტეტის აღჭურვა თანამედროვე ტექნიკური საშუალებებით, აკადემიური პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლება სწავლების ტრენინგკურსების გამოყენებით და ა.შ.

ლიტერატურა:

1. Kharadze N.; Melkoshvili T.; Giorgobiani M;. (2021). Effective strategies to manage the teacher intellectual work productivity in distance learning; *of Eastern European and Central Asian Research (Vol. 8)*, 653-665.
2. Tikishvili, M. (2021). General Analysis Using of Digital Communication Tools by Students in Distance Learning, Caused by Coronavirus. *Innovative Economic Management* , 82-91.
3. UCLA: Statistical Methods and Data Analytics. (Accessed 22 October, 2022). *What statistical analysis should I use? Statistical analyses using SPSS*. from <https://stats.oarc.ucla.edu/spss/whatstat/what-statistical-analysis-should-i-usestatistical-analyses-using-spss/>: UCLA.
4. გიორგობიანი, მ., ტიკიშვილი, მ., & ფირცხალაიშვილი, დ. (2021). პანდემია და დისტანციური სწავლება – პროფესორ მასწავლებელთა და სტუდენტთა შეხედულებების შედარებითი ანალიზი. *V! საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია*, 65-74.
5. მელქოშვილი, თ. (2016). უმაღლეს სასწავლებლებში სასწავლო პროცესის მართვის სრულყოფის საკითხები თსუ-ს მაგალითზე. *სოციალური ეკონომიკა* „N5-6, სტუ, 52-54.
6. მელქოშვილი, თ. (2018). კურსდამთავრებულთა დასაქმება ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებით. *III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია*. (pp. 254-258). [https://www.tsu.ge/data/Filedb/economist faculty/konference.pdf](https://www.tsu.ge/data/Filedb/economist%20faculty/konference.pdf): თსუ, ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტი.

Teaching process estimate by graduates of

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Tina Melkoshvili

Doctor of Business Administration, Associate Professor

Maia Giorgobiani

Doctor of Economics, Associate Professor

Mzia Tikishvili

Doctor of Economics, Assistant Professor

SUMMARY

The current research of the learning process by graduates showed us that the knowledge gained at TSU affects on the employment of graduates. However, the modern labor market, due to high competition, requires even more professionally prepared personnel. Accordingly, it is important to develop supporting measures for raising the quality of professional education: inclusion of modern electronic learning portals in the teaching process, increasing the volume of funding programs for the learning process, raising the qualifications of academic staff using teaching training courses, etc.